Speed

Amfetamine of speed is een stimulerend middel dat in een laboratorium wordt gemaakt. De chemische structuur lijkt op stimulerende stoffen die in de Ephedra- en Khatplant zitten. In de bladeren van de Ephedraplant zit 2 tot 3% efedrine. In de Khatplant zit Kathinone. Khat wordt vooral gebruikt in Yemen en Somalië.

Amfetamine lijkt ook nog op adrenaline, dat in ons lichaam voorkomt. Bij activiteit, of stress scheidt je adrenaline af. Adrenaline zorgt ervoor dat je energie krijgt en in extreme situaties kunt vechten of vluchten. In de evolutie van mens en dier is deze 'vecht of vlucht reactie' een belangrijk mechanisme om te overleven. Door de adrenaline krijgen je spieren in armen en benen extra bloed. Maag en hersenen krijgen juist minder. Hartslag en bloeddruk gaan omhoog. De luchtwegen zetten uit. Opgeslagen energie (vetten en suikers) wordt vrijgemaakt. Zintuigen worden scherper (pupillen verwijden zich). Lichaamstemperatuur gaat omhoog en zweetkliertjes worden gestimuleerd. Je hele lichaam stelt zich in op een fysieke prestatie.

Soorten Amfetamine

Er zijn verschillende soorten speed. De natuurlijke vorm is de efedrine die in de Ephedraplant zit. Stoffen met een vergelijkbaar effect komen ook voor in de Qat plant.

Twee in het lab gemaakte vormen zijn amfetamine en methamfetamine. Methamfetamine is 1,5 tot 2 keer zo sterk als amfetamine. Methamfetamine lost beter op in vet en komt sneller in de hersenen dan amfetamine. Ook werkt het langer door. Amfetamine 5 tot 8 uur. Methamfetamine bij slikken 6 tot 12 uur en bij roken tot zelfs 24 uur. Amfetamine wordt meestal geslikt of gesnoven en kan niet gerookt worden. Methamfetamine kan wel gerookt worden.

Amfetamine werd vroeger gebruikt als medicijn bij astma en als afslank middel. Tegenwoordig worden amfetamines of vergelijkbare stoffen voorgeschreven als ADHD medicatie, bijvoorbeeld dex-amfetamine en Ritalin (methylfenidaat).

HOEVEEL GEBRUIKERS

Ongeveer 4,0% van de Nederlandse bevolking boven de 18 jaar heeft wel een speed gebruikt. In 2015 had 0,4% het in het laatste jaar nog gebruikt.[1]

Amfetamine wordt vooral gebruikt tijdens het uitgaan op grote feesten / festivals of in clubs. Onder de zeer frequente bezoekers van grote feesten / festivals en clubs heeft in 2016 33,4% ooit amfetamine gebruikt, 12,2% in de laatste maand.[2]

Amfetamine is verslavend. Bij de hulpverlening melden zich jaarlijks rond de 1.800 mensen aan met een hulpvraag met betrekking tot amfetamine gebruik.[3]

OVERVERHITTING

Als je het warm hebt raakt je huid extra doorbloed. Tegelijkertijd ga je extra transpireren. Doordat de transpiratie verdampt koelt je huid af. Het bloed dat onder de huid stroomt, koelt dan ook af. Op die manier raakt je lichaam de warmte kwijt. Door amfetamine en lichamelijke inspanning (bijvoorbeeld dansen) produceer je veel warmte. Je moet dan afkoelen. Afkoeling kan op twee manieren verhinderd worden:

1. Je drinkt onvoldoende
Door transpiratie verlies je veel vocht. De hoeveelheid water in je bloed wordt daardoor minder. Het bloed dikt in en stroomt langzamer. Bij minder bloed kiest het lichaam ervoor om je spieren van bloed te voorzien en niet zozeer de huid. De huiddoorbloeding wordt dus minder. Het bloed dat aan de oppervlakte stroomt, kan dan onvoldoende afkoelen. Je raakt oververhit. Bovendien kunnen door het vochtverlies de zweetklieren minder zweet produceren. Daardoor zweet je minder en koel je ook niet goed af. 1 of 2 glazen water per uur is voldoende om je vocht aan te vullen. Meer drinken kan een watervergiftiging veroorzaken.

2. De omgeving is te heet en vochtig
De lucht kan zo vochtig zijn dat transpiratie niet meer verdampt maar gewoon van je huid afdruppelt. Ook daardoor koel je niet af.

Oververhitting is zeer gevaarlijk. Je kunt hoge koorts krijgen, toevallen en bloedingen door het hele lichaam, zelfs een hersenbloeding.

OPNAME / AFBRAAK

Amfetamine wordt meestal geslikt of gesnoven. Slikken gebeurt als pil of in een bommetje. Een bommetje is een vloeitje met amfetaminepoeder. Het poeder kan ook opgelost worden in water of frisdrank.

Bij slikken bereikt de amfetamine via de maag de dunne darm waar het in het bloed wordt opgenomen. Het bloed brengt de amfetamine naar de lever, daar wordt een deel afgebroken. Vervolgens gaat het bloed naar het hart en deze pompt het bloed via de longen naar de organen waaronder de hersenen.

In de hersenen zorgt amfetamine ervoor dat zenuwen de stofjes adrenaline en dopamine gaan afscheiden. Van adrenaline krijg je energie en door dopamine voel je je lekker en opgewekt.

Het hart pompt het bloed rond waardoor het diverse keren alle organen passeert. Iedere keer als het de lever passeert wordt een deel van de amfetamine afgebroken. Net zolang totdat alles in zijn geheel is afgebroken. De nieren filteren de afbraakstoffen uit het bloed, deze worden door de urine uitgescheiden. In de urine is speed 2 tot 3 dagen aantoonbaar, in het haar nog tot een 3 maanden.

Bij snuiven komt speed via het neusslijmvlies in het bloed. Het bloed brengt het via het hart en de longen naar de rest van de organen waaronder de hersenen. Bij snuiven werkt amfetamine sneller want het hoeft niet eerst de darmen en de lever te passeren. Amfetamine kan ook opgelost worden in water en ingespoten worden.

RISICO'S

KORTE TERMIJN

Oververhitting

Speed kan tot oververhitting leiden. Afkoeling, rust en voldoende drinken zijn van levensbelang, zeker bij hoge temperaturen en veel vochtverlies. Drink een á twee glazen water per uur. Drink ook niet te veel water. Je krijgt dan teveel vocht in je lichaam, wat ook weer gevaarlijk is.

Tanden

Speed verhoogt de spanning in de spieren. Dat geldt ook voor de kaakspieren. Veel gebruikers klemmen de tanden op elkaar en gaan knarsetanden. Ook maken speedgebruikers minder speeksel aan, waardoor hun tanden slechter worden schoongemaakt.

Verkeer

Iemand die speed gebruikt, kan overmoedig, prikkelbaar en agressief worden. Verkeer en speed gaan daarom niet samen.

Speed+

Speed + alcohol zorgt ervoor dat je meer gaat drinken. De kans op roekeloos gedrag wordt groter. De combinatie verhoogt ook de hartslag.

Speed + XTC of speed + coke verhoogt de bloeddruk en de hartslag extra. Na gebruik is er een grote kans op een leeg en depressief gevoel. Bij gecombineerd gebruik van speed + XTC voel je het effect van XTC minder.

Speed + wiet kunnen gevoelens van angst en onrust versterken.

Bloeddruk en hartslag

Speed verhoogt de bloeddruk. Hoe meer speed je gebruikt, hoe meer de bloeddruk stijgt. Hierdoor wordt het hart en bloedvatenstelsel zwaar belast. Hartritmestoornissen, een hartinfarct of een hersenbloeding kunnen het gevolg zijn van speedgebruik.

Kater

Speed put je energievoorraden uit. De dagen na speedgebruik kun je vermoeid en neerslachting zijn.

Schade aan het neusslijmvlies

Speed snuiven beschadigt je neusslijmvlies. Dit kan pijnlijk zijn en voor ontstekingen zorgen.

LANGE TERMIJN

Hersenbeschadiging

Speed kan zenuwen die dopamine afscheiden beschadigen. De kans hierop neemt toe naarmate er meer gebruikt wordt. Hoe hoger de omgevingstemperatuur, hoe groter de schade.

Afhankelijkheid

Van speed kun je geestelijk afhankelijk raken. Je denkt de hele tijd aan speed of kunt tijdens uitgaan niet meer genieten zónder speed.

Je lichaam went aan speed. Je hebt dan meer nodig om het effect nog te voelen. De gewenning is er niet voor alle effecten. De verhoging van de bloeddruk wordt bijvoorbeeld niet minder. Als je steeds meer moet nemen om het effect nog te voelen, kan je bloeddruk tot gevaarlijke hoogte stijgen.

Ontwenningsverschijnselen treden nauwelijks op. Wel kun je je na afloop moe, gesloopt en down voelen. Je hebt dan de neiging om weer opnieuw te gebruiken.

Gewichtsverlies

Speed remt de eetlust. Zo kan gewichtsverlies ontstaan. Speed lijkt daarom een ideaal vermageringsmiddel. Maar door de gewenning krijg je toch weer honger. Je moet dan meer nemen met het risico dat de bloeddruk verder stijgt. Als je stopt krijg je enorme zin om te eten.

Uitputting

Door langdurig speedgebruik kun je totaal uitgeput raken. Niet eten, weinig slapen en het verlies van je energievoorraad leiden tot uitputting.

Depressies en psychoses

Na langdurig gebruik kunnen depressies ontstaan. De zenuwen zijn volledig uitgeput en scheiden minder dopamine af. Of ze reageren niet meer op de dopamine die nog wel wordt afgescheiden. De depressie is vaak een reden om weer opnieuw te gebruiken. Ook kun je zeer achterdochtig worden. Zware gebruikers hebben het gevoel dat er beestjes onder hun huid kruipen. Soms krabben ze die tot bloedens toe open.

WAT VOEL JE

Bij slikken duurt het 20 tot 60 minuten voordat de amfetamine of speed begint te werken. De effecten duren 4 tot 6 uur. Bij snuiven komt het effect na 3 tot 10 minuten. De effecten duren 2 tot 6 uur en kunnen tot 12 uur nawerken.

Na gebruik voel je je goed en word je vrolijk. Je bent zelfverzekerd, het denken lijkt sneller te gaan en je praat makkelijker en vlotter. Je wordt actief en energiek. Je vermoeidheid verdwijnt en je uithoudingsvermogen neemt toe. Je kunt ook rusteloos, snel geïrriteerd, agressief en angstig worden.

Er zijn veel lichamelijke effecten:

Je luchtwegen verwijden. Je hartslag en bloeddruk nemen toe. Je lichaamstemperatuur stijgt en je gaat zweten. Je krijgt stijve kaken en je pupillen worden groter. Je krijgt een droge mond. Je eetlust wordt geremd en je kunt niet slapen.

Speed werkt dus zowel geestelijk als lichamelijk. Efedrine, de werkzame stof in de ephedraplant, werkt vooral lichamelijk.

DOE DE TEST

Er bestaat een test waar mee je kunt nagaan of je riskant gebruikt. De hele test vind je op www.jellinek.nl. Als je de test gedaan hebt krijg je automatisch de uitslag.

De test bestaat uit vragen als:

Hoe vaak gebruik je speed?

Hoeveel speed neem je meestal?

Laat je je speed testen?

Zorg je bij gebruik voor afkoeling?

Denk je door de week vaak aan speed?

Kun je nog genieten zonder speed?

Ben je de laatste tijd afgevallen?

Maak je je zorgen over je gebruik?

TESTEN

In Nederland bestaat de mogelijkheid om drugs te laten testen.

In 2015 bleek 96% van de als speed aangeboden monsters speed te bevatten. Gemiddeld bevatte het poeder 46% amfetamine, de rest zijn versnijdingsmiddelen. 49% van de poeders bevatten ook cafeïne.[1]

WANNEER BEN JE VERSLAAFD

Voldoe je aan twee of drie van de volgende criteria dan heb je een milde stoornis in het gebruik van amfetamine. Voldoe je aan vier of vijf criteria dan is er sprake van een gematigde stoornis en bij zes of meer symptomen is er sprake van een ernstige stoornis.[4] De 11 criteria zijn:

1. Vaker en in grotere hoeveelheden gebruiken dan het plan was.
2. Mislukte pogingen om te minderen of te stoppen.
3. Gebruik en herstel van gebruik kosten veel tijd.
4. Sterk verlangen om te gebruiken.
5. Door gebruik tekortschieten op het werk, school of thuis.
6. Blijven gebruiken ondanks dat het problemen meebrengt in het relationele vlak.
7. Door gebruik opgeven van hobby's, sociale activiteiten of werk.
8. Voortdurend gebruik, zelfs wanneer je daardoor in gevaar komt.
9. Voortdurend gebruik ondanks weet hebben dat het gebruik lichamelijke of psychische problemen met zich mee brengt of verergert.
10. Grotere hoeveelheden nodig hebben om het effect nog te voelen, oftewel: tolerantie.
11. Het optreden van onthoudingsverschijnselen, die minder hevig worden door meer van de stof te gebruiken.

SLECHT SLAPEN EN SPANNING

Echt veilig gebruik van speed bestaat niet. De risico's kunnen wel beperkt worden. Dat kan als je:

- Matig gebruikt.
- Alleen gebruikt als je je lichamelijk en geestelijk goed voelt.
- Speed laat testen.
- Je eigen kokertje gebruikt als je snuift. (voorkomt hepatitis)
- Voldoende drinkt, maar niet meer dan 2 glazen water per uur, af en toe rust en afkoelt.
- Niet in combinatie met alcohol of andere drugs gebruikt.
- Niet in combinatie met medicijnen gebruikt.
- Rekening houdt met risico's van oververhitting en belasting van het hart.
- Na gebruik niet deelneemt aan het verkeer. Speed maakt overmoedig.
- Na gebruik extra rust neemt en goed eet. Speed spreekt de reserves aan.
- Niet gebruikt bij astma, een zwak hart, hoge bloeddruk, suikerziekte of epilepsie.
- De nadelige effecten niet tegen gaat met meer gebruik.
- Weet dat safe sex erbij in kan schieten.
- Niet gebruikt bij angst, spanning, depressie en/of psychose.

DE WET

Speed staat op lijst 1 van de Opiumwet. Bezit, productie en handel zijn strafbaar. Bezit bestemd voor eigen gebruik wordt in principe niet actief vervolgd. Wel moet je bij aanhouding je poeder inleveren. De productie van speed is illegaal. Er is geen controle op de kwaliteit. Wel kun je je speed laten testen.

INFORMATIE EN HULP

- Drugs en Alcohol Infolijn: **0900 1995**
- Jellinek: **088 505 1220**
  ma t/m vrij tussen 09.00 en 11.00 uur en tussen 15.00 en 17.00 uur
- Folders: **www.jellinek.nl**

Websites:

- **www.jellinek.nl** (info, folders, hulp)
- **www.unity.nl** (info)
- Drugstestservice: **www.jellinek.nl/testen**
- Hulp: **www.jellinek.nl/hulp** of voor websites van overige instellingen kijk op: **www.ggznederland.nl**

Methamfetamine[5]

Oktober 2017

Uitgave: Jellinek Preventie
Postbus 75848
1070 AV Amsterdam

[1] NDM 2016 [2] Het grote uitgaansonderzoek 2016, Trimbos instituut [3] IVZ / LADIS, 2015 [4] DSM-V [5] www.dea.gov